

KLUB

V zamejstvu ne potrebujemo afer, toda...

Afere, ki že dalj časa pretresajo družbeno in politično življenje v Sloveniji, se selijo tudi v zamejstvo. Ljubljansko Delo je že pred meseci začelo pisati o raznih poslih podjetja Adit in zamejske finančne družbe Safti. Slovenski gospodarski in politični krogi, ki sodijo v levo območje naše narodnostne skupnosti, so se seveda zelo nejevoljno in polemično odzvali pisanju osrednjega časopisa v Sloveniji, pri katerem ima levji delež novinar Igor Guzelj. Pravijo, da te afere samo škodijo gospodarstvu slovenske manjšine v Italiji in torej manjšini sami, da se le-te ne sme vpletati v strankarske in osebne zdrahe v Republiki Sloveniji. Seveda, manjšina ne sme postati nekaj, na katerem se potem lomijo kopja med to in ono slovensko stranko ali skupino. Vendar je slovenska levičarska garnitura v zamejstvu zaradi svojega delovanja v preteklosti sokriva, da se sedaj to dogaja.

Če je jasno, da je bila (in je) levičarska skupina izpostava slovenske enopartijske oblasti v zamejstvu, potem je tudi jasno, da je bilo njeno delovanje tesno povezano z delovanjem komunistične oblasti v Sloveniji: ista ideologija,

2

III. Slovenija party

Pravijo, da je tri popolno število. Morda je zato tretji Slovenija party, vsaj po mnenju nas, članov Slovenskega kulturnega kluba, uspel najbolje med vsemi, kar smo jih do zdaj priredili.

Marsikdo najbrž sploh ne ve, kaj je pravzaprav ta Slovenija party oz. sklepa po njegovem imenu, da gre za zabavo, o kateri ne gre izgubljeni preveč besed. V resnici pa stvar ni tako preprosta. Pred dvema letoma, ko je bilo pravzaprav mednarodno priznanje Slovenije še pod vprašajem, saj so že nekajkrat obljubili, da bo do njega prišlo, pa so ga pozneje odložili, smo v klubu sklenili, da bomo to, tako težko pričakovano priznanje, spodobno proslavili. Ne s katerokoli zakusko, ne, pripraviti moramo kaj bolj finega, izbranega, slovesnega, tudi mi bomo na njem elegantni in urejeni, kot iscer ni navada za nas, mlade. Povabili bomo imenitne goste, za katere vemo, da jim je samostojna Slovenija pri srcu, in pri-

pravili bomo tudi kratek kulturni program, seveda na domovinsko tematiko. Vse je šlo po programu. Kljub nekaterim nevernim Tomažem je bila Slovenija priznana na obljubljeni datum, 18. januarja. In na soboto po priznanju je bil na sporedu prvi Slovenija party. Lansko leto smo praznovali prvo obletnico priznanja in ker je bil uspeh izreden, smo šli še v tretje. Tokrat smo bili celo morda malo preveč predrzni, saj smo povabili kot častnega gosta samega obrambnega ministra Janšo, ki je po mnenju nas, klubovcev, živ simbol slovenske pomladi in osamosvajanja Slovenije. Nihče od odborikov ni pravzaprav verjel, da bo minister Janša res prišel in zato nas je zgrabila prava panika, ko so iz Ljubljane sporočili, da je vabilo sprejel. Začele so se mrzlične priprave, delitev dolžnosti v zvezi z organizacijo: priprava recitala, iskanje primerne

2

Ob koncu prireditve je prisotne nagovoril tudi minister Janez Janša.

V zamejstvu ne potrebujemo afer, toda...

1

ista linija, isto obnašanje itd. Tudi v zadnjih časih je bilo in je še tako: tako so kritike na račun prve demokratske vlade v Sloveniji, ki smo jih brali na straneh Primorskega dnevnika, bile v sozvočju s tistimi, ki so se pojavljale v matici s strani levih strank. Tudi neuspeli projekt Primorski dnevnik-Republika dokazuje, da je bila povezovalna levih sil na osi Ljubljana-Trst zelo tesna. Sedaj pa je čisto naravno, da je polemika, ki se ob odkritju vedno novih afer pojavlja v Sloveniji, zajela tudi levičarsko komponento v zamejstvu.

Naravnost antipatično pa je, da se sedaj, v trenutku nevarnosti, slovenski zamejski levičarji skrivajo za celotno manjšino, tako da le-ta prejema udarce, ki so namenjeni izključno eni izmed njenih komponent. Tako sedaj cela manjšina plačuje zaradi večdesetletne toge in ozko ideološke politike dela naše skupnosti. Pošteno bi torej bilo, ko bi se naši levičarji sami branili, ne pa da bi s seboj povlekli vso našo skupnost, ki se gotovo ne identificira v celoti v SKGZ.

nl

Slovenija party

1

zboru, govornika, razpredla se je mreža za obveščanje prijateljev, gostov, prijateljskih organizacij iz Slovenije in zamejstva, da ne govorimo o zelo konkretnih zadolžitvah kot so peka slaščic, priprava sendvičev, koktajlov in druge pijače, organiziranje garderobe, krašenje prostorov s prti, cvetjem itd. Suspensa ni manjkalo, saj do zadnjega nismo vedeli, če bo prenova prostorov v ulici Donizetti pravočasno zaključena, če bo delovalo novo ozvočenje, če se bodo člani zbora rešili nekaterih drugih obveznosti, če bodo prijatelji iz Slovenije našli naše prostore, če bomo dobili prenočišče za najbolj oddaljene...

Pravijo, da ima Bog rad drzne ljudi in pregovor pravi tudi: pomagaj si, da ti bo Bog pomagal. Vsi mladi člani Slovenskega kulturnega kluba so pljunili v roke, si zavihali rokave, čistili, pekli, krasili (in pri tem dobili predragoceno pomoč s strani prijaznih gospa Majde in Milene, ki sta prinesli celo goro slaščic in gospe Bukavec, ki je poslala krasen koš rož... kar je bilo odvisno od Boga, pa se je tudi perfektno izteklo.

V prostorih Slovenske prosvete, ki so imeli tisti večer res slavnosten videz, se je v soboto, 22. januarja, zbralo tako veliko število gostov, predvsem mlajših, kot že dolgo ne. Minister Janša je prišel točno ob času, Alenka Štoka in Štefan Pahor sta napovedala program in ta je stekel kot po olju. Začel se je s pozdravnim govorom tajnice Sloven-

skega kluba Maše Pregarc. Sledil je recital, ki so ga pripravili člani gledališkega krožka Slovenskega kulturnega kluba: Erika in Sara Baldè, Manica in Andrej Maver, Ivana Šolc in Tomaž Sulčič. Slavnostni govornik, Saša Martelanc, je jedro svojega govora posvetil spominu neutrudnega borca za samostojno Slovenijo, Francu Jezi, ki mu ni bilo usojeno, da bi dočkal uresničitve svojih sanj (prav v tistih dneh smo se spominjali desetletnice njegove smrti). Za slavnostnim govornikom je na oder stopil častni gost večera, Janez Janša, ki se je zahvalil in dal priznanje vsem tistim, ki so se v našem prostoru že dolgo zavzemali za svobodno Slovenijo in v odločilnih trenutkih dajali moralno oporo vsem, ki so to zamisel skušali uresničiti. Kulturni program se je slovesno in obenem pristrčno zaključil z nastopom mešanega pevskega zbora Jacobus Gallus iz Trsta. Ta je že prej med posameznimi točkami sporeda pod vodstvom dirigenta Janka Bana zapel dve pesmi, ki sta bili ubrani na narodnostno struno, in sicer Lipa zelenela je in slovensko himno, Premrlovo Zdravljico. Na koncu pa je ubrano kot prejšnji, zapel še tri pesmi, ki se lepo vključujejo v kulturni in fizični prostor, v katerem živimo, bodisi zaradi imen skladateljev kot po svoji vsebini.

Ob zadnji pesmi so že pokali za maški penečega vina, s katerim so mladi klubovci postregli vsem prisotnim. Ti so si seveda potem z okusno okrašenih miz lahko še po mili volji postregli z dobrotami vseh vrst. Prijazni minister Janša pa se je še nekaj časa zadržal v sproščenem pogovoru z mladimi in se tudi fotografiral z njimi. In to je bilo, poleg očitnega zadovoljstva vseh udeležencev večera, najlepša nagrada za ves trud, ki smo ga vložili v pripravo tega praznovanja.

RAST, mladinska priloga Mladike. Pripravljala uredniški odbor mladih. Pri tej številki so sodelovali: Darko Bradassi, Jadranka Cergol, Katarina Fischer, F. Janez Mišič, Raffaella Petronio, Matjaž Rustja, Sara Trampuž, Andrej in Neva Zaghet, Ivan Žerjal, Peter Regent, Valentina Destri in Vida Valenčič.

**Tisk Graphart, Trst
Januar-februar 1994.
Drevored G. D'Annunzio 27/E,
Tel.040/772151**

Skupina članov SKK z ministrom Janšo na posnetku "za spomin".

Iz uredništva

Tudi v novem letu se vam predstavlja nova številka Rasti. V njej boste lahko našli članke za vse okuse: od znanosti, grafologije, literature do psihozanimivosti, razprave in drugega. Žal v tej številki našega lista ne bo članka prijateljice in "duše" Rasti Brede Susič, ki je hudo zbolela: prepričani smo, da ji lahko tudi v vašem imenu, drage bralke in bralci, voščimo, da bi čimprej okrevala ter imela več sreče v letu 1994!

Franc Janez Mljač

No, tudi v tej številki predstavljamo sodelavca: tokrat je na vrsti Franc Janez Mljač, ki ureja rubriko Znanstveni kotichek. Janez je doma iz Trsta, že dolgo let je aktiven član SKK; dokončal je Klasični licej France Prešeren v Trstu in se rad posveča najrazličnejšim hobbyjem. Treba je tudi povedati, da je Janez 24. decembra dopolnil 24 let.

Sedaj pa bi ga radi vprašali:

Bralci z užitkom sledijo tvojim prispevkom iz znanstvenega sveta. Ker se zanišaš za to, bi te vprašali, kako ocenjuješ polemike o bliskovitem razvoju znanosti.

V tem stoletju smo bili priča velikemu razmahu znanosti na raznih področjih, največji napredek pa je bil v tehnologiji. Od industrijske revolucije do danes je nastalo mnogo novih strojev, ki so omogočili človeštvu, da je doseglo cilje, ki so bili v preteklosti le sanje (npr. prekoračilo je meje našega planeta). Žal napredek ni bil povsod enakomeren. Nekdo je namreč rekel, da če bi v medicini tako napredovali kot je v borih dvajsetih letih računalništvo, bi zdaj lahko bili že "nesmrtni". Seveda je tak eksponentni napredek s seboj prinesel mnogo težav, ki jih sploh ni bilo moč predvidovati. Mi se tega ne zavedamo, ampak živimo že v znanstveni fantastiki. Znanost sama po sebi ni škodljiva. Važno vprašanje je, kako jo uporabljamo. Upam, da je človeštvo le spoznalo ogromne koristi in dolžnosti, ki nam jih je napredek poklonil.

Kdor te pozna, ve, da imaš veliko hobbyjev. Bi nam kaj povedal o njih?

ODG: Ni do pičice točno, da imam veliko hobbyjev. Bolje bi bilo reči, da se zanimam za razne stvari. Svet ponuja veliko, zato se mi zdi neumno, da bi se omejeval le na določena področja. Precej zanimanja imam za jezike. Ker je bil oče tolmač, mi je verjetno nekako prenesel ljubezen do njih. Trenutno sem se vpisal v tečaj japonsčine in ni izključeno, da bi se v prihodnosti posvetil še kakemu drugemu. Od svojega trinajstega leta dalje pa se ukvarjam z računalniki. (Le tega bi lahko imenoval hobby). Zadnja leta veliko potujem, saj sem bil v Franciji, na Škotskem in še v Sovjetski zvezi. Vrnil sem se domov le nekaj tednov predno se je ZSSR razsula. Upam, da mi bo uspelo obiskati še kako drugo državo.

Psihozanimivosti

Freud je prvič uporabil izraz "anksiozna nevroza" leta 1894. S tem izrazom danes označujemo vrsto simptomov, ki se nanašajo na anksiozno stanje, na panične napade in na nekatere psihosomatske bolezni.

Anksiozna nevroza je kronična bolezen, ki jo označujejo ponavljajoči se panični napadi. Pacienti so prepričani, da se je njihovo telo spremenilo, ali pa, da jim lastno telo ne pripada. Občutek imajo, da je postalo tuje vse, kar jih obdaja. Bojijo se, da bodo umrli, da bodo izgubili razum, ali pa, da se bodo zadušili. Te občutke spremljajo fiziološke spremembe: npr. takikardija (t.j. zvišana frekvenca srčnega utripa), hiperventilacija (potreba po pospešenem dihanju) in stiskanje v prsnem košu. Pacienti se potijo, se tresejo in imajo obenem občutek prazne glave.

Panični napadi se lahko pojavljajo večkrat na dan in kjerkoli (npr., ko pacient sedi doma pri mizi). Nekateri ljudje imajo panične napade, ko so zaprti v kakem prostoru, ali pa, ko se nahajajo med ljudmi (npr. v cerkvi ali v kinodvorani). V psihiatričnih knjigah je večkrat zapisano, da je pacient živel pred prvim paničnim napadom dalj časa v tesnobi in stiski in da se mu je gotovo dalj časa vrtelo v glavi. Večkrat so pacienti prepričani, da imajo srčno bolezen, zato spregovorijo o svojih problemih ne psihiatru ali psihoterapevtu, temveč kardiologu.

Zdravniki so ugotovili, da se panični napadi redkokdaj pojavijo pred 18. letom in po 35. - 40. letu. Največkrat se pojavijo približno v 25. letu starosti. Zelo so pogosti pri ženskah (pri moških malo manj) in so tesno povezani z depresivnim stanjem.

Nazadnje bi rad poudaril tole: kdor misli, da so tile pacienti neuravnovešeni, je v veliki zmoti. V njem je prav gotovo prisoten stereotip psihiatra kot osebe, ki zdravi samo ponorele ljudi. Ljudje, ki imajo anksiozno nevrozo s paničnimi napadi, se razlikujejo od "normalnih" le v tem, da imajo stalen občutek krivde in manjvrednosti.

Andrej Zaghet

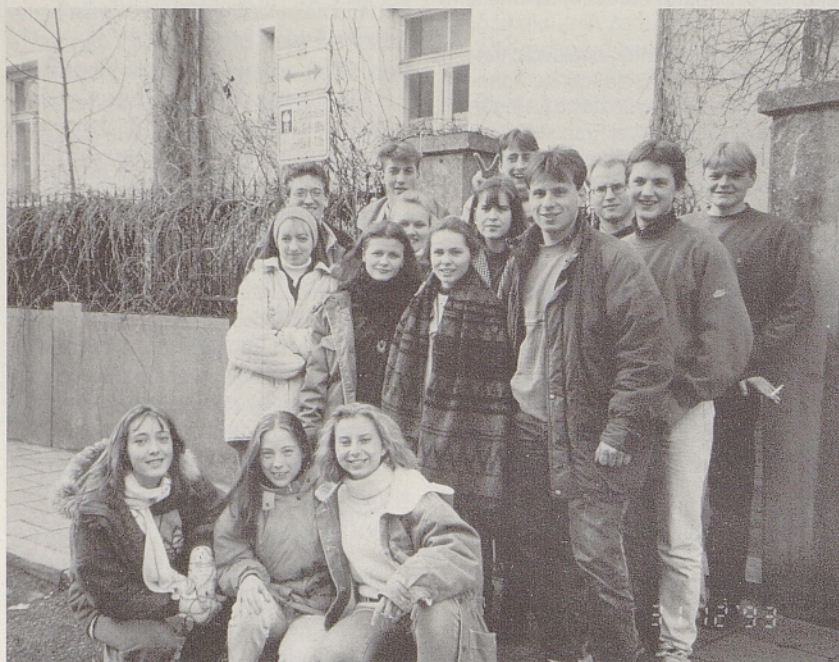

Člani gledališkega krožka SKK so na Slovenija partyju nastopili z recitalom.

Evropsko taizejsko srečanje mladih

(München, 28.12.1993 - 1.1.1994)

Skupina mladih, ki so se udeležili taizejskega srečanja v Münchnu.

Vsako leto ob novoletnem času se mladi iz cele Evrope zbirajo na taizejskem srečanju mladih, kjer skupaj molijo, premišlujejo, se pogovarjajo in spoznavajo, pojejo in se skušajo približati Bogu. Letos je bilo srečanje v Nemčiji v bavarskem mestu Münchnu.

Ko sem se odločila, da bom šla v München, si nisem sploh predstavljala, kaj pomeni iti na tako srečanje in zato je bilo za nas, pet deklet iz Trsta, ki smo šle na pot, vse novo.

Pridružile smo se slovenski skupini in zato smo odpotovale z avtobusi iz Ljubljane 27.12. opolnoči. Na Brezjah smo imeli sv. mašo, potem pa smo nadaljevali potovanje do Münchna, kamor smo dospeli vsi izmučeni zjutraj. V neki šoli smo dobili vse informacije in tudi mesto, kjer so nas namestili: Pfaffenhofen, mestece daleč izven Münchna.

Župnija, ki nas je sprejela, je bila zelo gostoljubna. Prišli smo v center, kjer so nas namestili po družinah. V naši župniji smo bili Slovenci, Italijani, Poljaki, Litvanci in Španci, s katerimi smo tvorili razne skupine, ki so delovale vsako jutro.

Dan je praktično potekal takole: zjutraj smo imeli srečanje v cerkvi, kjer smo molili in peli taizejske pesmi, tako da smo se pripravili na dan, ki nas je čakal. Potem je šel vsak v svojo skupino, kjer smo se pogovarjali predvsem o našem delu po župnijah. Zanimivo je povedati, da imajo v Pfaffenhofnu približno 250 aktivnih mladih in kakih 25 skupin. Srečujejo se vsak dan in so, kot vidimo, zelo aktivni, če se primerjajo z nami. Vsekakor smo jim razložili, da imamo mladinske maše in da sodelujemo pri nekaterih manjših skupinah, kot npr. skupina Shalom, ki se zbira pri šolskih sestrah. Moram reči, da smo se v skupinah imeli zelo lepo.

Po končanem srečanju smo se odpeljali v München, kjer smo lahko dobili hrano za kosilo; potem pa smo imeli skupno molitev na sejmišču, po halah. V naši hali 16 smo bili Slovenci, Francozi, Nemci, Holandci, Romuni in Litvanci. Med skupno molitvijo smo poslušali besede brata Rogerja, premišljevali in peli taizejske pesmi ob spremljavi zbora in orkestra. Posebno zbor in orkester sta bila zame pravo prese-

nečenje in lepo bi bilo, če bi skušali tudi tukaj doseči kaj podobnega.

Po tej molitvi smo imeli srečanje, v katerem nam je govoril drug brat iz Taizeja in nato pogovor po skupinah, ki so nastale kar tam. To srečanje smo imeli v drugi hali; samo v četrtek, 30.12. smo se srečali v hali 16, ker je bilo to srečanje samo za Slovence, torej nacionalno.

Sledila je večerja, ki smo jo dobivali na trgu v Münchnu, potem pa spet skupna molitev. Šele po tem smo se še precej izmučeni vračali domov, v naš Pfaffenhofen.

Seveda smo bili zvečer precej utrujeni, a tako polni notranje energije, da se je kar kadilo iz nas. Pozabila sem na majhno oviro in sicer, da smo se morali stalno pogovarjati v angleščini ali v nemščini in zato smo se hote ali nehote vadili tudi v tem. Ko smo se vračali domov se je dogajalo, da smo se med sabo pogovarjale v "tujem" jeziku!

Za zadnji dan leta so nam v župniji pripravili prijetno zabavo, kjer je vsak narod prinesel kaj svojega; na koncu so seveda Španci prijeli v roko vso zadevo in tako smo začeli divje plesati in peti. Bilo je lepo in naslednjega dne, ko smo se morali od vseh posloviti, je bilo res hudo.

Mislil, da tega srečanja ne bom nikoli pozabila in upam, da se bomo drugo leto vsi spet srečali in da nas bo iz Trsta nekaj več, vsaj nekaj avtobusov!!

Raffaella Petronio

KORAK ZA KORAKOM

Korak za korakom
našel bom pot do tebe,
našel jo bom!
Pa naj bo še tako strma,
morda celo navpična!
A našel jo bom!
Verjemi mi, jaz našel bom pot do
tebe, dekle;
našel jo bom,
korak za korakom ...

Peter Regent

Kratek pogovor s slovenskim ministrom

V soboto, 23. januarja, je v prostorih Slovenskega kulturnega kluba potekal Slovenija party ob tretji obletnici slovenske samostojnosti. Slovenosti se je udeležil tudi slovenski obrambni minister Janez Janša; prosili smo ga za kratek pogovor, da bi lahko kaj več izvedeli o njem tudi tisti bralci našega lista, ki se večera niso mogli udeležiti.

(Urednik)

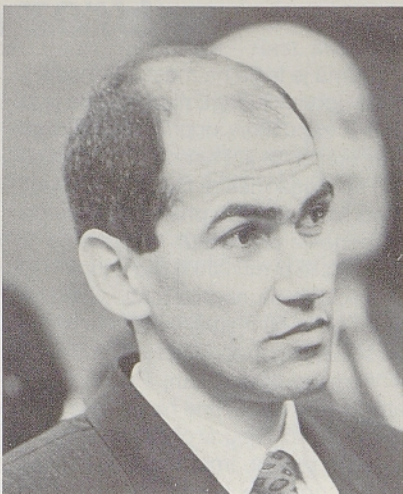
Gospod minister, Vi ste sedaj član slovenske vlade, ne pozabimo pa, da ste do nedavna bili svobodno časninar, sodelovali ste pri reviji Mladina, večkrat ste kritično ocenjevali delovanje takratnih politikov; se Vam morda zdi čudno, da ste prešli na 'drugo stran barikade', da se tako izrazim?

Po pravici povedano sem se s politiko ukvarjal tudi prej; to zame torej ni 'druga stran barikade'. Čudno pa se mi je zdelo ob imenovanju nove slovenske vlade leta 1990: to so bili nevarni časi, ko je zvezna vlada skušala razorožiti Teritorialno obrambo, ko je bilo treba takorekoč skočiti v vrelo vodo.

Ko se je Slovenija komaj osamosvojila, so mladi dokazali izredno zanimanje za politiko; se Vam zdi, da je sedaj to navdušenje nekako zamrlo?

Ne, mladi so pokazali navdušenje za samostojnost, neodvisnost, svobodo – tudi to je politika, ki pa je gotovo širša od vsakodnevnega političnega delovanja. Mislim, da je prihodnost v rokah mlade generacije: sicer je res, da bodočnost sloni vedno na mladih, vendar ne smemo pozabiti, da slovenska mladina odrasča v bistveno različnih okoliščinah, kot pa smo mi. Danes mladi niso več razdvojeni med nekim jugoslovanstvom in slovenstvom: rastejo iz enega temelja, ene zavesti; že med pogovorom s srednješolci je jasno, da bistveno bolj zrelo gledajo na nekatere stvari, so odločnejši, nimajo toliko dvomov, kot smo jih imeli mi. Ob vstopu novih generacij v politiko pričakujem osvežitev, ki naj bi koristno vplivala na našo politiko.

Imate vtis, da so Slovenci v matici razočarani nad novo državo, da so

Janez Janša

si morda pričakovali kaj več?

No, jasno je, da so razočarani predvsem tisti, ki po zaključnem študiju ne najdejo zaposlitve, in pa oni, ki zaman iščejo stanovanje; iste osebe pa po drugi strani opažajo, kako lahko odkupijo stanovanje (za desetino prave vrednosti!) edinole ljudje, ki so od vedno pri koritu in ki nezadržno bogatijo. Upravičeno so torej lahko razočarani.

Kaj pa afere in škandali, ki trenutno pretresajo slovensko javno življenje? Ste mnenja, da lahko povzročijo nezaupanje ljudi v vodstvo, ali pa, da so to pač problemi, ki planejo na dan, ko pride do liberalizacije?

Ko je vodstvo slabo, ljudje morajo izgubiti zaupanje vanj, da pride do sprememb in zamenjav na vodilnih mestih.

Tudi pevci zbora Gallus so se slikali z ministrom Janšo.

Sicer je res, da do težav pride vedno ob prehodu iz vodenega v tržno gospodarstvo ter iz enopartijskega sistema v politični pluralizem; po drugi strani pa so problemi nastali že leta 1990, ko politične reforme niso bile izpeljane do konca, v nekaterih primerih pa niso niti bile začete.

Vi ste že dolgo let aktivni na javnem področju: kaj Vam je ostalo prav posebno v spominu?

(smeh) "Marsikaj: od prvih stikov s politiko okrog leta 1984, najprej v disidentskih krogih, nato v strankah, ki so kasneje osnovale DEMOS, do zapora in dogodkov leta 1990."

Danes zvečer se je na tem Slovenija partyju zbralo veliko število ljudi, od teh številni mladi; ste pričakovali tako navdušenje nad novo državo na tej strani meje?

Že nekaj časa vem, da je odnos do nove Slovenije za mejo (a zame še vedno v Sloveniji) bistveno globlji kot pa v Ljubljani, kjer se ljudjem zdi, da se ni nič spremenilo. Že ko je zbor zapel prvo pesem, sem vedel, da bo to proslava, ki bi jo v Ljubljani težko spravili skupaj. (smeh)

Vaši načrti za prihodnost?

Pišem marsikaj, vendar nič takega, kar bi me posebno veselilo (smeh); rad bi nadaljeval s pisanjem knjige, ali kakega drugega teksta, vendar nimam dovolj časa za to. V načrtih pa vendar je.

Gospod minister, hvala lepa, da ste si vzeli časa za naša vprašanja. Želimo Vam veliko uspeha pri delu.

Odprtost

Vsak seveda pripisuje 'odprtosti' svoj pomen, a vendar se vsak tudi proučava za 'odprtega', pravičnega, tolerantnega ipd. Zgražamo se ob nepoznavanju naše situacije v italijanskih šolah, sklicujemo se na povezovanje med narodi, multikulturalizem ipd. Pa vendar sami vase večkrat ne pogledamo in ne vidimo lastnih 'ne-tolerantnih' potez:

..." Illy je pa protestant in ne katoličan!..."

..." Kaj bi navezali stike s Furlani, saj niso manjšina!..."

... Večkrat se vse bolj zapiramo v svoj krog in poudarjamo tudi najmanjše 'razlike', ki nas (tržaške Slovence) ločujejo od goriških Slovencev...

Na verskem področju se širi duh ekumenizma, vendar obenem ostaja verjetno širši krog vernikov še vedno skrajno zaprt sam vase in si prilaščata pravico (!), da označuje bolj ali manj pristransko druga verstva, ne da bi prej le-ta globlje spoznal. 'Ljubiti svojega bližnjega' predpostavlja pa najprej 'spoznati ga'. Nismo center sveta, naša vera ni edina vera, odvrzimo torej te oklepe zasvojenosti s samim seboj, ki nam onemogočajo, da bi svojega bližnjega zares spoznali in vzljubili!

Etnocentriem pa (ki je do določene mere tudi neobhodno potreben, da narod preživi) naj nas ne zavede k tako pogosti 'dvojni morali', ko določene pravice krojimo po naših merilih in potrebah, za druge narode (verstva in 'druge' nasploh) pa naj bi veljala druga.

Človek potrebuje soočanje, da zaživi kot del družbe in to soočanje mora vključevati tudi soočanje z 'različnimi' od nas samih. Ne bojmo se razlik in ne obsojajmo jih, tudi to je znak tolerantnosti in volje do spoznavanja 'drugega'.

Vida Valenčič

PRAZNI VEČERI

Nekdo se preganja v meni nocoj.

Morda sanjari -

sanjari o letu svobodnih ptic,
o svetlem večernem nebu.

In večerno nebo brez svetlih zvezd
si predstavljaš to, kako pusto bi bilo.

Kakor večeri brez tebe,

brez tebe, dekle moje,

so !!!

Peter Regent

Brez imena

Temà je legla na mesto. Prinesla je sanje dobrim ljudem, njemu, ki pa je bil sam in zapuščen, ni prinesla niti tega. Premikal se je kot senca po mrzlih ulicah spečega mesta. Opazoval je ljudi, ki so kdaj pa kdaj prišli mimo njega. Hrepenel je po besedi, hrepenel je po prijatelju, ki bi mu lahko vse zaupal. Oči mimoidočih pa so bile mrzle. Zavedal se je, da ni bil njegov videz ravno najboljši. Saj ni potrebno, da je komu všeč. Nihče se ni zmenil zanj. Privoščil si je lahko samo razcapane hlače in že obrabljen suknjič. Njegov obraz pa je bil kot izklesan iz lesa. Imel je tanke ustnice, špičast nos, izgubljene oči pa so bile živozelene kot travniki, ki jih je on tako ljubil. Iz njegovih oči si lahko razbral trpljenje, žalost. Povedalo so ti veliko več, kot če bi sam spregovoril...

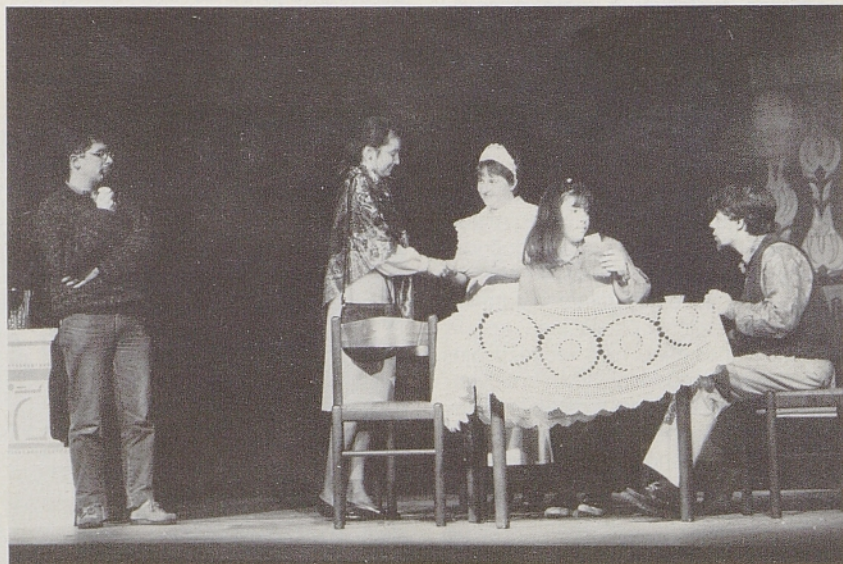
Sedel je na klop v mrtvem parku... Razmišljal je... Spraševal se je, zakaj ni imel moči, da bi kljuboval težavam, da bi kljuboval ljudem, ki so mu želeli slabó. Prekrhek je bil... tega se je sam zavedal, pa tudi kar se da trmast, ni pustil, da bi mu drugi pomagali. Sedaj, ko pa tako potrebuje topel objem, prisrčen nasmeh ali samo lepo besedo, ni nikogar ob njem. Prepozno je, da bi na novo zaživel sedaj, ko je postal trden kot skala. Brez težav bi kljuboval razburkanemu morju, ki bi ga skušalo razdejeti. Tudi v viharjih se ne bi niti za sekundo za-

majal. Vendar... prepozno je... vsi so že odšli... Ne morje in niti viharji se ne zmenijo zanj. Morda bo nekoč le dobil moč. Odšel bo k sinovom na vas, odpravljen, lepo obrit in počesan, oblečen v nove hlače in nov suknjič. Prosil jih bo oproščenja, ker ni znal potrpeti. Smrt žene je bila zanj prehuda preizkušnja. Zapustil je otroke, čeprav so bili že dovolj odrasli, da bi zleteli s svojimi peruti. Sedaj so morda že poročeni. Morda imajo že otroke in ti malčki niso nikoli videli svivolasega dedka.

Zazeblo ga je. Mraz se mu je preril do kosti. Streslo ga je, a se ni premaknil. Niti mraz mu ne bo prišel do živega. Iz neba so začele padati snežinke, a niti za sneg se ni zmenil. Postalo mu je toplo. Skoraj omamljen je bil od misli na vrnitev tja, kjer ga imajo radi. Zopet bo imel dom, prijatelje, polno vnukov, ki jih bo držal v naročju... Mraza sploh ni občutil več. Zadremla je tudi tista medla luč, ki ga je še rahlo osvetljevala. Utonil je v temi.

Valentina Destri
IV. pedagoški licej

Utemeljitev: Motiv ni posebno nov, posebno v domačih nalogah, a je tu izpeljava dovolj originalna. Pripoved je mestoma metaforično še klišejska (III. nagrada na natečaju SKK).

Člani gledališkega krožka SKK so v sodelovanju z Radijskim odrom pripravili dve predstavi Igre zamenjav v Marijinem domu pri Sv. Ivanu. Obe predstavi sta doživeli pri publiku zelo lep sprejem, zato je upati, da bodo delo še ponavljali.

Bralce vabimo, da pišejo grafologu. Treba je le, da napišejo karkoli na velik list brez črt (napolnijo naj celo stran). List naj pošljejo na naslov: Grafološka rubrika – Rast, Mladika, ul. Donizetti 3, 34133 Trst.

Dragi prijatelj, preden se lotimo analiz, bi imel nekaj priporočil. Najprej vas moram potegniti za ušesa! Mar je po vašem grafolog vseveden? Mislim, da je vsakomur jasno, da to ni mogoče, zato se toplo priporočam, da v pismih, ki mi jih boste pošiljali, navedete vsaj spol in starost. Iz pisave se namreč teh podatkov ne da razbrati, mislim, da vam je tudi jasno zakaj: fizična starost malokrat sovпада s čustveno; po drugi strani je v vsaki ženski tudi nekaj moških značilnosti in obratno, kar se seveda zrcali v pisavi.

Večkrat sem prejel nepodpisana oz. samo siglirana pisma. Že v redu, vendar vedite, da je podpis pomemben del rokospisa, ki izraža določene značilnosti. Brez podpisa je tekst grafološko nepopoln. Če želite, da vaše ime ne gre v časopis, dovolj, da mi to napišete in seveda določite tudi siglo.

Zadovoljen bom, če mi boste v pismih napisali, kaj bi predvsem radi zvedeli. Možnosti so številne: od čustev, do nagnjenj, vrlin, kompatibilnosti z drugimi osebami - pisavami idr.

Gre namreč za intimno igro, ki zajema ic. posebnost drugega sveta, ic. človekove notranj in samote, ic. njegove razdvojenosti med ker je, in kar bi hotel biti, med tem, kar in kar si želi. Drama, ki ne odvijta med hi

Draga **N.R.**, razmerje med pisavo in listom je v tvojem primeru optimalno. Tekst je dobro uokvirjen, s primerno razdaljo tudi med posameznimi vrstami. Vse to dokazuje v prvi vrsti miselno urejenost, umirjenost in organizacijo. Levi rob je širši od desnega, kar dokazuje pozitiven odnos do drugih. Sicer si precej boječa in le s težavo razkriješ lastna čustva. Velika občutljivost je v tebi vrlina, imaš smisel za lepoto in zelo verjetno tudi precej razvit umetniški čut, oz. ljubezen do umetnosti, pa čeprav sama nimaš veliko fantazije. Si dobrega srca in radodarna. Včasih si nekoliko pasivna in se kmalu potreš.

Neva me je že vsaj desetletje spomnila, da sem obljubila, da ti bom (preko nje) poslal svojo pisavo, da jo boš v Rasti analiziral. Že ko sem zvedela, da ti sprjel sodelovanje pri časopislu, sem se prav razveselila, še bolj pa ko smo objavili tvoj prvi prispevek. Mislim, da,

Draga **Breda**, vprašanje kompjuterske analize pisave me žuli že več let. Najprej jasen odgovor: kolikor mi je znano, zaenkrat še ne obstaja računalnik ali računalniški program, ki bi lahko opravil grafološko analizo. Pisavo sestavlja namreč izjemno veliko število parametrov in kombinacij, ki jih je treba med drugim primerno uskladiti in razumeti, za kar je potrebna tudi človeška intuicija. Podobno se dogaja pri psihologiji: kompjuter ne more nadomestiti psihologa pri spoznavanju pacientov. Tudi sam sem poskusil pred leti opraviti tovrsten grafološki test in sem opazil, da sloni le na naključju. Gre predvsem za sleparijo in za lahko služenje denarja!

O tebi, Breda, bi predvsem rekel, da si inteligentna in dinamična. Zaradi svoje odprtosti se zlahka prilagodiš novim situacijam in zelo dobro razumeš druge. Imaš pozitiven odnos do družbe, v kateri se zaradi svoje elastičnosti vedno dobro znajdeš. Dobro razmišljaš in opazuješ in si na splošno delavna. Odprtost pomeni pri tebi tudi altruizem in dobrohotnost. Zdi se mi, da si za svoje sposobnosti morda nekoliko preskromna oz. premalo ambiciozna in da v družbi premalo uveljavljaš svoja sicer utemeljena pričpanja.

Človek od njegova početka živi in se razvija v prostoru. Omejujejo ga po eni strani naravni sklopi, znotraj katerih lahko preživi v svoji biološki raz. po drugi strani pa človeki, v njegovih katekih deluje njegova mentalna razsežnost. Slednja deluje s

Hitrost in določena ostrost: ti sta temeljni značilnosti pisave **Erike Jazbar**. Vendar se občasno ritem tudi upočasni in izgubi prožnost. To pomeni, draga Erika, da si živahne narave, hitrega razmišljanja in dejanj, da opuščáš malenkosti, da si nestrpna, ampak včasih tudi negotova in zato nekoliko bolj preudarna. Kljub hitrosti, si kreativna in nisi površna: pisava je še vedno zadovoljivo strukturirana. V glavnem si sicer zelo čustvena in impulzivna, rekel bi, da v tebi čustva prevladujejo razum. Stalno iščeš odobravanje drugih. Si tudi precej ostra in trmasta in bolj zaprte narave.

Mislim, da je zelo težko uesaj, kadar se ne more kaj. To velja že poseb se piše vedno sekundno, kolikor naredim v Polg tega sem upala, da bom imela v

Draga **M.B.**, v pisavi, ki si mi jo poslala, se določene lastnosti precej spreminjajo. Mislim zlasti na razdaljo med besedami, na oglatost, na hitrost ter na strukturo črk. To pomeni, da so v tebi prisotna čustvena nihanja in tudi kontradikcije. Mislim, da se tvoje razpoloženje v času precej spreminja. Altruizem in zadržanost se v tebi prepletata. V družbi potrebuješ določen čas, da se sprostiš in odpreš, ker si precej nezaupljiva. Imaš veliko sposobnost koncentracije in dobro razmišljaš. Občasno si zelo avtokritična in morda celo preveč stroga sama s seboj.

Tanzen in Ekido sta potovala blatni poti, razmočeni od moč dežja. Na ovinku sta dohitela

Draga **Marta** iz Osojnice, težko si predstavljam, koliko si stara, pisava bi lahko odgovarjala ženski srednjih let. V njej predvsem izstopata dobrota in altruizem. Si odprte narave, naklonjena družbi, morda nekoliko naivna. Zanima te zunanost ali zunanji videz na sploh in se ne poglabljaš v bistva in podrobnosti. Zato si tudi bolj preproste, mislim da vesele narave. V glavnem si optimist, kar te včasih privede do določenih razočaranj. V družbi te imajo radi, ker si iskrena.

Victor Victoria

Poveličevanje in mitiziranje dualizma biti / izgledati: to je idejna podstat musicala Victor Victoria, ki je pred kratkim gostoval v gledališču Rossetti in doživel velik uspeh. Gre za popolnoma novo glasbeno komedijo, ki je nastala v Italiji na podlagi dveh filmov iz tridesetih let in filma Victor Victoria, ki ga je zrežiral Blake Edwards leta 1982 in v katerem je nastopila Julie Andrews. Zgodba o Victorju / Victorii je torej v tej gledališki sezoni bila prvič prikazana na odru.

Dogajanje sloni na preoblačenju in razpetosti med ženskostjo in moškostjo. Zgodba se odvija na koncu dvajsetih let v Parizu. Mlada sopranistka Victoria zaman išče zaposlitev: poje sicer odlično, vendar za izbirčne impresarije v glavnem mestu zabave in nočnih lokalov to ni dovolj. V neki gostilni spozna homoseksualnega varietejškega pevca Michouja, ki ga prav tako tarejo finančne težave, saj ga njegov ljubček Bubu stalno ožema. Ker ju na ulici preseneti dež, se vsa mokra in premražena zatečeta na Michoujev dom, kjer se zbližata in pokramljata o svojem življenju. Ker ji je dež premočil obleko, si Victoria sposodi hlače, srajco in brezrokavnik iz Michoujeve omare. Tedaj se pojavi Bubu, a Victoria, ki jo je zamenjal za fanta, se z njim stepe in ga nažene. Michouju se takrat porodi izvrstna zamisel: Victorio bo predstavil pariški javnosti kot poljskega grofa Victorja Gradinskega, ki ga je družina zavrgla zaradi homoseksualnosti in ki je postal varietejška zvezda z nastopanjem v ženski vlogi. Victoria naj bi se torej preoblekla v moškega, ki se preoblači v žensko. Michou spremi Victorja k impresariju, ki je z njegovim petjem zelo zadovoljen, tako da mu takoj priskrbi delo v nočnem lokalu. Victor debutira v ženski preobleki in osvoji publiko, ki pa ga ima za žensko. Med poslušalci je tudi ameriški gangster The Duke, ki ga "ženska na odru" naravnost očara. Tedaj si Victor sname lasuljo in razkrije gledalcem svojo moško frizuro. Presenečena publika zadrhti: "Saj je vendar moški!" Najbolj je presunjen Duke, ki ne more verjeti, da se je zaljubil v moškega in zato močno dvomi, da je Victor res moški. Po koncu nastopa se torej predstavi Victorju. Med njima nastane privlačnost, ampak Victor mora prikriti svoja čustva in svojo ženskost, če hoče ohraniti delo in nadaljevati svojo zvezdniško kariero. Dnevi minevajo in Victor dosega vedno pomembnejše uspehe, vendar Duke ohranja svoje dvome o njegovi

moškosti. Zato se nekega večera skrjuje v Victorjevo hotelsko sobo in ga opazuje, ko se slači. Z velikim zadovoljstvom spozna, da je Victor ženska in da se bodo njegove ljubezenske sanje zdaj uresničile. Naslednjega dne se med Victorjevim nastopom Michou in Bubu skregata: v lokalu se tako prične pretep. Duke takrat zbeži z Victorjem / Victorio, ji izpove svojo ljubezen in jo povede v svojo hotelsko sobo. Ljubezen do Dukea pa Victorio zelo zmede: hotela bi namreč nadaljevati ljubezensko zgodbo z njim, vendar bi morala za to žrtvovati svojo moško identiteto in svojo kariero. Ljubezen pa v njej vseeno prevlada: ostane z Dukeom in spet zaživi kot ženska, v lokalu, kjer je prej delala, pa jo nadomesti Michou - v ženski preobleki, seveda.

Zgodba je torej zapletena, osnovana na zamenjavah, nesporazumih in dvomih. Popestri jo cela vrsta prijetnih in lahkotnih melodij v slogu tridesetih let, ki skupaj z razkošnimi kostumi (ki so gotovo bujne domišljije) in elegantnimi ambientni soustvarjajo ozračje pariških varietejev.

Tako zamotano dogajanje zahteva živahen ritem in ne dopušča stacionarnih pavz. Za to je mojstrsko poskrbel režiser Sandro Massimini, ki mu je vedno pri srcu kinematografski režijski stil: prizori so kratki in se naglo vrstijo kot v filmu. Posamezne scene se spajajo v enovito celoto, polno besedne in situacijske komike. Massimini je poskrbel tudi za priredbo dialogov in nastopil v vlogi Michouja. Spet je dokazal svojo igralsko nadarjenost in spretnost na odrskih deskah, ki ju je tržaško občinstvo že spoznalo v operetah, v katerih je Massimini igral v zadnjih dvajsetih letih, in v musicalu My Fair Lady, s katerim je lani doživel pravi triumf v celi Italiji.

V vlogi Victorie je nastopila Flavia Fortunato, ki jo občinstvo že pozna zaradi sodelovanja pri marsikateri televizijski oddaji in pri Sanremskem festivalu. Svojo vlogo je dobila predvsem zaradi svoje drobne in ne izrazito žensvene postave ter zaradi svojih pevskih sposobnosti. Poznalo pa se ji je, da ni poklicna igralka.

Vam je po vsem tem žal, da predstave niste videli? Brez skrbi: še vedno si lahko ogledate film Blakea Edwardsa. Situacije in dialogi v predstavi so namreč večkrat enaki kot v filmu, le glasbo je nalašč za gledališko predstavo sestavil Roberto Negri.

Sara Trampuž

Peter Regent

VČASIH ZVEČER

Včasih je zvečer grozno biti sam,
... a tebe še ni!

Včasih, zvečer bi tebi povedal vse tisto,
česar ne govorim več nikomur
in tudi malokrat mislim.
Kljub temu bi ti povedal
... a tebe še ni!

Danes je bil dan kakor drugi dnevi,
ki izginjajo brez sledu spomina.
In koliko bo še takih dni ...
... ker je moj cilj še tako daleč,
... in ker tebe še ni!

Lep bo tvoj nasmeh,
tvoji beli zdravi zobje,
poln bo žive zobatosti,
navitosti
in tople volje do življenja.
Tako lep bo tvoj nasmeh!!!

KO ZA TRENUTEK ...

Ko za trenutek stala si pred mano,
v strahu, da bi me opazila,
skoraj tatinsko se polaščala me je hrepeneča negotovost.

In spraševal sem se,
ali uspelo mi bo
se ubraniti tvoje lepote,
kako uspelo mi bo
ubraniti tvojih svetlih oči,
ljubeznivosti tvojih ustnic,
rdeče sramežljivosti tvojih lic,
mladosti tvojega nasmeha,
tvojih nagajivih las,
zapeljivosti nedolžnih prsi,
postavnosti tvojih nog
in vablivosti tvojega telesa.
Zakaj lepa si,
ti si najlepša ...!

NE PUSTI ...

Moja ljubezen do tebe, dekle moje,
ni odpadel list,
da bi ga lahko spregledala.
Tudi ni odmrll cvet,
da bi lahko hodila po njem
in ga teptala.
Ne pusti, dekle moje,
da bi obstajala zame še kakšna druga,
morda podobna tebi.
Ne pusti, dekle moje,
ne pusti!!